

Aleg. 117.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany §. 50 statutu Banku krajowego i podwyższeniu gwarancyi kraju za wkładki oszczędności w Banku krajowym lokowane do wysokości 2,000.000 zł: a. w.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wys. Sejmu na posiedzeniu z dnia 24. stycznia 1889 w załatwieniu sprawozdania komisji bankowej L. s. 11142/89 (Al. spr. sten. z r. 1889 Nr. 180) powziętą przyjął Wys. Sejm na fundusz krajowy gwarancyę za zwrot wkładek oszczędności i spłatę odsetek od tychże wobec posiadaczy wkładek wspomnianych do wysokości 1,000.000 zł. w. a. Na podstawie tej uchwały sankcyonowanej Najw. postanowieniem z dnia 10. maja 1889 r. zostało też zatwierdzone przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych równocześnie przez Wys. Sejm uchwalone brzmienie §. 50 statutu Banku krajowego w ten sposób, iż na jego podstawie otrzymał Bank krajowy prawo przyjmowania wkładek oszczędności do wysokości kwoty 1,000.000 zł. a. w. Z uprawnienia tego korzystał też Bank krajowy w pełnej mierze, a powszechne zaufanie, jakie sobie ta instytucya w kraju zdobyć zdołała, sprawiło, że już wkrótce po zatwierdzeniu wspomnianych uchwał Wys. Sejmu dosięgły wkładki oszczędności w Banku lokowane owej ostatecznej granicy, do której Bankowi wolno przyjmować wkładki oszczędności, to jest kwotę 1 miliona, i że Bank zgłaszających się klientów, pragnących w Banku złożyć swe oszczędności, od kas swych odprawiać musiał, nie mogąc przekroczyć owej kwoty maksymalnej. Fakt ten sam świadczy najwymowniej, że granica owa zakreślona wspomnianą uchwałą Wys. Sejmu jest zbyt ciasną i przy obecnym rozwoju pomyślnym Banku dlań nieodpowiednią, pozbawia bowiem tę instytucję krajową środków pieniężnych, które Bank mógłby korzystnie fruktyfikować, a nadto zraża do niej klientów, przychodzących z pełnem zaufaniem.

Mając ten stan rzeczy na uwadze, odniosła się Dyrekcya Banku krajowego relacją z dnia 2. listopada 1892 r. Nr. 11010 (L. W. 53844/92) do Wydziału krajowego i w myśl uchwał Rady nadzorczej Banku upraszała o przedstawienie Wys. Sejmowi wniosku o uchwalenie odpowiedniej zmiany §. 50 statutu Banku, pozwalającej Bankowi przyjmować wkładki oszczędności do wysokości 2 milionów zł. w. a., tudzież o podwyższenie gwarancyi funduszu krajowego za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności do kwoty 2 milionów zł. w. a.

Przedkładając Wys. Sejmowi wspomnianą relację Dyrekcji Banku w odpisie /., Wydział krajowy — z uwagi, iż powiększenie to gwarancyi kraju jest rzeczywiście koniecznym przy dzisiejszym rozwoju Banku krajowego i może tej instytucji znakomicie dopomóc do spełnienia

zakreślonych jej przez Wys. Sejm zadań; z uwagi dalej, iż rozwój dotychczasowy Banku daje zupełną gwarancję, że odpowiedzialność kraju nie będzie przez to na szwank narażoną; w przeświadczeniu wreszcie, iż kierownictwo tej instytucji zdaje sobie dokładnie sprawę z doniosłości takiej gwarancji, czego rękojmnią jest dotychczasowa działalność Banku, — przedstawia Wys. Sejmowi następujące wnioski:

1) Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

U C H W A Ł A.

Sejm Królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawia, co następuje:

Zwrot wkładek oszczędności lokowanych w Banku krajowym Król. Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i spłata odsetek od tychże poręczoną zostaje posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem aktywami i funduszem rezerwowym Banku, a w dalszym rzędzie aż do wysokości dwu milionów zł. w. a. gwarancją funduszu krajowego.

2) Wysoki Sejm raczy uchwalić:

a) Brzmienie ustępu 2 §. 50 statutu Banku krajowego uchyla się i ustęp ten na przyszłość będzie opiewać:

„Najmniejsza wkładka może wynosić 5 zł., a ogólna suma wkładek oszczędności nie może przenosić dwu milionów zł. w. a.“.

b) Ustęp 4 §. 50 uchyla się w dotychczasowem brzmieniu i odtąd brzmieć będzie:

„Zwrot wkładek oszczędności i spłata odsetek od tychże poręczoną zostaje posiadaczom książeczek wkładkowych aktywami i funduszem rezerwowym Banku, a w dalszym rzędzie (subsydjarnie) do wysokości dwu milionów zł. w. a. gwarancją funduszu krajowego“.

We Lwowie dnia 21. kwietnia 1893.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:

Jędrzejowicz w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Wysoki Wydziale krajowy!

Według postanowienia §. 50 statutu bankowego wolno Bankowi krajowemu przyjmować wkładki oszczędności do wysokości jednego miliona zł. w. a.

Granica ta okazuje się w praktyce zupełnie niewystarczającą, a przeciw przekroczeniu tej granicy chroni się Dyrekcya jedynie przez systematyczne odmawianie przyjmowania dalszych wkładek oszczędności. Tą drogą pozbawia się jednak Bank niepotrzebnie środków pieniężnych dla swego rozwoju, a nadto czyni krzywdę klientom, mającym do Banku zaufanie. Zaznaczamy zaś, że większość wkładek w Banku krajowym pochodzi od reprezentacji powiatowych i gminnych, jakoteż od instytucji publicznych, które uważając sobie za obowiązek fundusze swoje dyspozycyjne składać w Banku krajowym, doznają przykrego zawodu, gdy Bank z powodu przekroczenia granicy 1 miliona zł. wkładek, dalszego ich przyjęcia odmawia.

Charakter zaś tych wkładek właśnie dlatego, że w większości swej pochodzą od instytucji publicznych, chroni Bank krajowy od t. z. „runów“, które nadto i z tego względu w Banku naszym są prawie niemożliwe, że najniższa jednorazowa wkładka wynosi 5 zł. w. a., a zatem kasa wkładkowa Banku nie posiada t. z. drobnej klienteli, do runów pochopej. Wkładki oszczędności w Banku krajowym są do wysokości jednego miliona przez fundusz krajowy poręczone — zdwojenie tej cyfry zdwoi tedy odpowiedzialność kraju. Bank krajowy jest wszakże przeświadczenia, że dotychczasowy jego rozwój daje krajowi gwarancję, iż odpowiedzialność kraju za agendy Banku nie jest w praktyce wcale groźną, a nadto zwracamy uwagę, że od r. 1889, t. j. od kiedy kraj przyjął porękę za wkładki oszczędności w Banku, fundusze własne w Banku wzrosły o kwotę 273.000 zł., kwota zaś ta, — przedstawiająca 27·3% dalszej poręki — jest dostateczną rezerwą dla rozszerzenia działu wkładkowego w Banku o dalszy 1 milion zł. w. a. Potrzeba powiększenia interesu wkładkowego w Banku krajowym przynajmniej o jeden dalszy milion zł. w. a. tłumaczy się nadto znacznym rozwojem działu bankowego. Od roku 1889 powiększył się bowiem portfel wekslowy o kwotę 1,878.000 zł., dział lombardowy o kwotę 150.000 zł., a nadto przybyły nowe działy kredytowe, jak warrantowy, zaliczkowy, kolejowy i t. p

Również wzrastają wymagania kredytowe do Banku krajowego ze strony władz autonomicznych, a Bank zniewolony jest znaczne kwoty inwestować w eskont subwencji drogowych dla powiatów, melioracyjnych dla spółek, nie wzmiankując już o interesach takich, jak sporadyczne zasilenie kasy krajowej kredytem, finansowanie budowy kolei wycynalnych (Tłumacz-Palabieze), pomoc kredytowa w dostawach kolejowych (wagony z fabryki maszyn K. Lipińskiego) i t. d. Na tych wywodach oparta i zgodnie z uchwałami Rady nadzorczej Banku z 6. lipca i 26. września b. r. uprasza Dyrekcya:

Wysoki Wydział raczy postawić w Sejmie wniosek na zmianę §. 50 statutu bankowego w tym kierunku, iżby w al. 2 i 4 tegoż §. zamiast słów: „jednego miliona złotych“ wstawić wyrazy: „dwóch milionów złotych“.

Nadto potrzebną będzie uchwała gwarancyjna Wysokiego Sejmu, poręczająca posiadaczom książeczek wkładkowych w dalszym rzędzie do wysokości dwóch milionów zł. w. a. gwarancję funduszu krajowego.

Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

